

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 449

van **ELISABETH MEULEMAN**

datum: 27 april 2017

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Onderwijzend personeel - Diversiteit

De interculturele beweging Kif Kif ging op zoek naar diversiteitscijfers onder het leerkrachtenkorps. Men vond enkel een studie van het Minderhedenforum uit 2007. Daaruit bleek dat slechts 1 procent van de leerkrachten een 'allochtone' afkomst had. Dit resultaat was echter een ruwe schatting op basis van namenlijsten, bij gebrek aan bestaande cijfers en statistieken. Vervolgens ging de organisatie te rade bij de hogescholen om te weten te komen hoeveel studenten uit de lerarenopleidingen een migratieachtergrond hebben. De meeste houden geen cijfers bij.

De Karel De Grote Hogeschool in Antwerpen is een uitzondering. De beleidsmedewerker diversiteit denkt dat er tussen 0 en 0,5 procent leerkrachten in het Antwerpse onderwijs een migratieachtergrond heeft. Van de 126 studenten in de lerarenopleiding secundair onderwijs aan de KDG blijken welgeteld 10 roots te hebben in niet-EU15-landen. Specifiek wat de grootste 'migrantengroepen' uit Antwerpen betreft – de Turkse en de Marokkaanse – gaat het om slechts 2 studenten. In de opleiding lager onderwijs kunnen dit jaar 4 studenten met allochtone roots afstuderen. En in het kleuteronderwijs waren er bij de afgestudeerden van vorig jaar 3 studenten met allochtone roots: 1 Indonesisch meisje en 2 Marokkaanse meisjes.

Op 6 maart riep de minister in De Standaard jongeren met een migratieachtergrond op om sneller te kiezen voor een carrière in het onderwijs. De minister stelde toen: "Nochtans zou religie of migratieachtergrond geen hinderpaal mogen zijn bij de doorstroming naar een job in het onderwijs. Het moet om de kwalificaties en competenties gaan." Nochtans zijn twee van de voornaamste struikelblokken voor jongeren met migratieachtergrond het doopattest in het katholiek onderwijs en het hoofddoekenverbod. Dat laatste zeggen studenten met migratieachtergrond van de Karel de Grote Hogeschool zelf in een petitie gericht aan de minister.

1. Overweegt de minister zelf om werk te maken van het bijhouden van cijfers? Hoe zal de minister de hogescholen aanzetten om deze cijfers mee in kaart te brengen?
2. Welke maatregelen wil de minister nemen om jongeren met een migratieachtergrond te doen kiezen voor een carrière in het onderwijs?
3. Wat is de beleidsvisie van de minister over het hoofddoekenverbod voor leerkrachten? Vindt de minister dit discriminatie? Erkent de minister dit als een mogelijk struikelblok?

ANTWOORD

op vraag nr. 449 van 27 april 2017

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. Wat betreft de registratie van studenten uit kansengroepen zetten we momenteel samen met VLIR en VLHORA cruciale stappen. VLIR en VLHORA hebben een gezamenlijk Charter over de registratie van kansengroepen alsook richtlijnen uitgewerkt om de bepalingen van dit Charter te operationaliseren. In het Charter leggen ze vast welke studentenkenmerken elke hoger onderwijsinstelling minimaal en op een eenvormige manier zal registreren. We zijn gezamenlijk aan het bekijken op welke manier we deze gegevens kunnen registreren in de databank hoger onderwijs. Dit laatste is een werk van langere adem, omdat in het kader van de privacywetgeving voor registratie van bepaalde categorieën en voor het koppelen van de databank hoger onderwijs aan andere, reeds bestaande (onderwijs)databanken machtigingsdossiers moeten opgesteld worden en ingediend bij de Vlaamse Toezichtscommissie (VTC). We verwachten dat we ten vroegste vanaf academiejaar 2018-2019 een begin zullen kunnen maken met registratie in de databank hoger onderwijs.

Er zijn noch bij de instellingen hoger onderwijs, noch vanuit de overheid plannen om onderwijspersoneel uit kansengroepen te registreren.

2. Binnen deze legislatuur zetten we in op de begeleiding bij het maken van een studiekeuze. Sinds vorig jaar is er de oriënteringsproef Columbus. Die proef is bedoeld om studenten nog beter te oriënteren naar het hoger onderwijs. Aansluitend is er de verplichte niet-bindende toelatingsproef met remedieringstrajecten. Zowel de oriënteringsproef als de verplichte niet-bindende toelatingsproef zal potentiële studenten helpen in het maken van hun studiekeuze. Vandaag zien we dat studenten, en hun omgeving, zichzelf overschatten maar ook onderschatten. Potentiële studenten krijgen beter zicht op de vereisten van bijvoorbeeld het lerarenberoep en hun eigen mogelijkheden. Zo kunnen zij, maar ook hun omgeving, met meer overtuiging en inzicht kiezen om leraar te worden.

Andere generieke maatregelen zijn:

- Investerings in sociaal beleid (47 miljoen euro),
 - De subsidie van tutoringprojecten (jaarlijks 115.000 euro) met als doel studenten uit het hoger onderwijs op een gestructureerde manier laten optreden als begeleider en rolmodel, met de bedoeling om leerlingen basis- en secundair onderwijs te ondersteunen bij het leer- en keuzeprocess.
3. Met betrekking tot de mogelijkheid om beperkingen te stellen aan het dragen van levensbeschouwelijke kentekens door personeelsleden geldt in principe de autonomie van het schoolbestuur.

De Vlaamse decreetgever stelt zich op het standpunt dat er daarover geen algemeen wetgevend kader nodig is, voor zover een algemeen geldend wettelijk kader al te concipiëren zou zijn. Deel van de vrijheid van onderwijs is de vrijheid om het personeel te kiezen dat tewerkgesteld wordt met het oog op de verwezenlijking van de eigen onderwijsdoelstellingen. Dat impliceert dat personeelsleden in hun opdracht de verplichting hebben het pedagogisch project van de school uit te dragen. Op basis daarvan kunnen er beperkingen zijn op het recht van personeelsleden om in hun functioneren hun overtuiging kenbaar te maken.

Toegepast op het officieel onderwijs houdt dit in dat personeelsleden daar gehouden zijn de neutraliteitsplicht te respecteren. Een personeelslid moet er met zijn handelen, houding of voorkomen voor zorgen dat ouders noch leerlingen zijn neutraliteit in vraag zouden kunnen stellen.

Niet alle schoolbesturen uit het officieel onderwijs gaan hier op dezelfde manier mee om.

De grondwet verplicht scholen ingericht door openbare besturen ertoe de keuze aan te bieden tussen onderricht in één der erkende godsdiensten en de niet-confessionele zedenleer.

Voor die leerkrachten is de manifestatie van hun geloof deel van hun opdracht, die beschermd is door de grondwettelijke vrijheid van eredienst. Een aantal arresten van de Raad van state heeft uitgewezen dat dit geldt voor hun ganse opdracht, en dat het niet kan beperkt blijven tot de loutere uren van de lessen en de lokalen waarin ze die verstrekken (zie o.a. arrest 223.042 van 27 maart 2013, dat in de algemene vergadering werd verstrekt).

Wanneer een kandidaat-leerkracht levensbeschouwelijke vakken dus wordt geweigerd omwille van de enkele reden dat ze een hoofddoek draagt, is die uitleg in strijd met de grondwet.

Leraars levensbeschouwelijke vakken zijn er wel toe verplicht zich bij het uiten van hun persoonlijk engagement op bedachtzame wijze te uiten. Uitingen die blijf geven van indoctrinatie of bekeringsijver zijn in strijd met hun ambtsverplichtingen.

Op basis van de rechtspraak van de Raad van State mogen we stellen dat het louter feit dat een kandidaat-leerkracht levensbeschouwelijke vakken een uiterlijk kenteken draagt, op zich een onvoldoende reden is om te stellen dat ze aan die neutraliteitsvoorwaarde niet voldoet. Er kunnen uiteraard andere uitlatingen of gedragingen zijn die wel een probleem vormen.